

**DET KONGELIGE
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT**

Rapport. Spøringsundersøkelse Mat 2012

Kommentarer til spøringsundersøkelsen fra bransjeaktørene

Rapport fra spøringsundersøkelsen 2012 ble presentert av Rambøll i Spøringsforum 13. mars 2013. Her deltok representanter fra følgende bransjeaktører:

Dagligvarehandelens Miljøforum (DMF), Dagligvareleverandørens forening (DLF), NHO Mat og Landbruk, Norsk Landbrukssamvirke, Norges Frukt- og Grønnsaksgrossisters Forbund, BAMA, ICA, COOP, Ringnes, TINE, Nortura, Bonde- og småbrukarlaget, Norges Bondelag.

I tillegg deltok representanter fra Folkehelseinstituttet, Mattilsynet, Veterinærinstituttet, Fiskeri- og kystdepartementet og Landbruks- og matdepartementet.

Bransjeaktørene ble gitt mulighet for å sende inn skriftlige kommentarer til Spøringsundersøkelsen. LMD mottok skriftlige kommentarer fra DMF. Kommentarene fremkommer i sin helhet i dette dokumentet.

Landbruks- og matdepartementet ønsker å takke bransjeaktørene for positiv innstilling til gjennomføring av undersøkelsen, for engasjement, nyttige diskusjoner og verdifulle kommentarer!

*Gunnar Hagen (e.f),
Ekspedisjonssjef
Landbruks- og matdepartementet*

LMD
v/Mette Bakken Skauerud
Seniorrådgiver
Matpolitisk avdeling

DAGLIGVAREHANDELENS
MILJØFORUM AS
Postboks 887 Sentrum, 0104 OSLO
Telefon: 40460330
Org. nr.: 991 271 333

Oslo 19. mars 2013

Tilbakemelding, LMD's sporingsundersøkelse 2012 i regi av Rambøll.

Vi viser til presentasjon Rambøll holdt i Sporingsforum 13.03.13. Nedenstående kommentarer er basert på tidligere kommentarer fra sendt skriftlig fra DMF, tillagt elementer som ble diskutert i forbindelse med Sporingsforumet. DMF representerer ICA, Norgesgruppen, Coop og Rema

DMF oppfatter dokumentet som balansert og gjennomarbeidet gitt begrensninger i mandat, spesielt i forhold til omfang på 30 artikkelnummer

- Disse begrensningene gjør at resultatene ikke har statistisk signifikans.
- Uansett synes handelen at resultatet av undersøkelsen er oppløftene relatert til tilsvarende undersøkelse i 2008.
- Forbedringen skyldes en kombinasjon av valgt metode for gjennomføring og at verdikjeden siden 2008 har kommet opp på et høyere nivå blant annet knyttet opp mot elektronisk pakkseddel.

Undersøkelsen kunne med fordel gitt en kort redegjørelse for bransjens tiltak i forhold til sporing og de Standarder, systemer og rutiner som verdikjeden for dagligvarer faktisk har samarbeidet om siden 1998, herunder:

STAND generelt, som fundament for samarbeidet i verdikjeden, og spesielt:

- **Stand 005, Effektivisering og sporing oppnås primært gjennom følgende tiltak:**
 - Synkronisering av produktinformasjon mellom de ulike leddene i verdikjeden. Mellom leverandør og kjede benyttes EPD-basen for innhenting, kvalitetssikring og distribusjon av produktinformasjoner.
 - Elektronisk handel mellom aktørene Leverandørene og kjedene ble på midten av 1990 tallet enige om en felles standard – DEDIP2 – for de elektroniske handelsmeldingene som de utveksler seg i mellom.
 - De mest brukte DEDIP2-meldingene er ordre, ordrebekreftelse, pakkseddel og faktura. Full dokumentasjon kan lastes ned fra www.gs1.no.
 - Standardisert merking av ytteremballasje. Hensikten er å bidra til raskere og mer effektiv forsendelse, distribusjon og varemottak av produktene. Et felles merkingskonsept for dagligvarebransjen ble introdusert på slutten av 1990-tallet og betegnes i dag som GS1-128.

DAGLIGVAREHANDELENS
MILJØFORUM AS
Postboks 887 Sentrum, 0104 OSLO
Telefon: 40460330
Org. nr.: 991 271 333

- **008, Beste praksis for sporing, tilbaketrekking og tilbakekalling i norsk dagligvarebransje**
 - Norsk lov om matproduksjon og mattrygghet (matloven) trådte i kraft 1.1.2004. Selv om man valgte å lage en egen lov for Norge, er det bestemt at man for sporbarhet vil legge EUs bestemmelser til grunn. I tillegg til det juridiske aspektet er forbrukersikkerhet hovedsakelig et spørsmål om forretningsetikk og ansvar. God produktkvalitet og trygge produkter bidrar til å bygge opp forbrukernes tillit. Dette er forhold som tas på alvor av norske bedrifter. Betydelige ressurser brukes årlig til å videreutvikle og forbedre egne kvalitetssystemer, samtidig som ny produksjonsteknologi utvikles og tas i bruk. Det er etablert omfattende rutiner for produktsporbarhet, -tilbaketrekking og -tilbakekalling. Bransjen følger konsekvent metodikken i Stand 008 – avvik fra dette genererer feilkilder og usikkerhet. Undersøkelser må dermed følge samme metodikk.

- **Avtale om forbedring og gjennomføring av STAND 005**
 - DMF AS og DLF er enige om at det største forbedringspotensialet for bransjen er utbredelse av eksisterende standarder. Verdikjeden har derfor tatt grep for at alle leverandører skal etterleve stand. I den sammenheng har DMF/DLF underskrevet avtale om forbedring av sporing. Videre er det for spesielle sektorer som Frukt og Grønt sektoren underskrevet separate avtaler med de største aktørene, der sektoren forplikter seg til å etterleve reglene i Stand 005 innen en definert tidsramme.

- **Samarbeidet med GS1 for å følge opp STAND 005 i praksis**
 - Bransjen har inngått avtale som innebærer en mer formell knytning og finansiering mellom STAND og Tradesolution/GS1. Tradesolution vil utføre tjenester for STAND hvor mål er at utbredelse av standarder og bruken av disse skal nå alle ledd i verdikjeden.
 - Videre gjennomføres praktisk registrering av bruk av elektronisk pakkseddel i varemottak hos grossistene, en omfattende undersøkelse ble gjort vinteren 2012. Hensikten er å identifisere leverandører som ikke lever opp til standardene og få disse til å fungere i henhold til standarden.

Sporingsøvelsen ser ikke ut til å ha benyttet metodikken som bransjen har tilrettelagt for gjennom Stand 008. Dette betyr at det kan være valgt/brukt kontaktpunkter inn i kjedene som ikke skal brukes i slike situasjoner. Feil kontakter kan gi forsinkelser, mangler og feil i resultatet. Dersom Stand 008 hadde vært brukt, ville kontaktpunktene i kjedene som brukes ved tilbakekallinger etc, sørget for et raskere, riktigere og sikrere resultat. Vi anbefaler en mer slavisk tilnærming til Stand 008 ved fremtidige øvelser.

DAGLIGVAREHANDELENS
MILJØFORUM AS
Postboks 887 Sentrum, 0104 OSLO
Telefon: 40460330
Org. nr.: 991 271 333

Det gjøres et relativt stort nummer av at butikkene mangler sporingsinfo og at grossistene ikke utveksler sporingsinfo med butikkene. Konsulentene har nok her ikke forstått den integrasjonen som handelen har mellom butikk og grossist – selv om det noe er variasjon mellom grupperingene. Butikkene bruker til dels grossistenes systemer. Grossistene er i vid forstand et serviceorgan for butikk. Dette må rettes i den endelige rapporten.

- **Sporing på plukkplass hos grossist, begrunnelse for løsning:**
 - Grovheten i denne sporingen skyldes at det med manuell lagerdrift hverken er kostnadmessig forsvarlig (dublring av plukkplasser/skanning av d-pak/nye ERP-løsninger) eller realistisk (200.000 m2 ekstra lagerbygg uten at man vil være sikker på at skannet vare=plukket vare). Konsekvensen av denne sporingsgrovheten er at omfanget av butikker som må kontrollere en batch for tilbaketrekking, må utvides noe (avhengig av hvor kritisk kvalitetsavviket er). Fortsatt vil tilbaketrekking kunne gjøres kirurgisk, men det vil påløpe noe mer kostnader til undersøkelser i butikk. Dette er en kommersiell vurdering som ikke påvirker mattryggheten.
 - Ved svært alvorlig kvalitetsavvik vil man tilbaketrekke alt av en vare uansett om man mener å vite at kun 1 batch er infisert. Kanskje også større deler av en leverandørs sortiment, i hvert fall inntil man har relativt sikker kunnskap.
- **Grossister og butikk må oppfattes som en integrert kjede:**
 - Det som måtte mangle av sporingsinformasjon hos butikken vil hurtig kunne genereres av grossisten system.

DMF takker LMD for den tillit og det samarbeidet som har blitt etablert mellom verdikjede og myndighetsorganer som resultat av «Sporingsforum». Handelen har all mulig grunn til å fortsette å bestrebe seg for at sporingsfunksjonene skal fungere best mulig. Høy kvalitet/sikkerhet i sporingsinformasjon betinger god og elektronisk datautveksling gjennom hele verdikjeden. Dette er også en betingelse for bedre vareflyt og høyere effektivitet. Det at sporing baseres på etablerte systemer og kommersielle data mellom aktørene er en win-win situasjon for alle involverte – også forbruker..

Vennlig hilsen
Jens Olav Flekke (sign)
Daglig Leder
Dagligvarehandelens Miljøforum AS

